

Nr 278.

Av herr **Hederstierna**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till utrikesförvaltningen*.

Uti Kungl. Maj:ts proposition, nr 160, till innevarande års riksdag har hans excellens herr ministern för utrikes ärendena i punkt 1 föreslagit, att den speciella handelsavdelningen uti kungl. utrikesdepartementet skulle indragas och att i stället å den politiska och handelspolitiska avdelningen skulle inrättas en speciell handelsbyrå innefattande tre befattningar å ordinarie stat, en i lönegraden B 20, en i B 16 och en i B 13.

Förslaget härom har väckts av den s. k. besparingskommittén och ha därefter åtskilliga korporationer och myndigheter yttrat sig över förslaget. För allt detta är närmare redogjort i utrikesministerns anförande till statsrådsprotokollet och finnes därför icke nu någon anledning att på nytt redogöra för dessa yttranden. Man måste emellertid giva utrikesministern fullt rätt i hans påpekande av att de uttalanden, besparingskommittén åberopat rörande näringsidkares låga uppskattning av den nuvarande informationsverksamheten, motsägas ej blott av flera auktoritativa uttalanden, som sedermera avgivits över kommitténs förslag, utan även av det förhållandet, att den speciella handelsavdelningen och konsulaten i så betydande omfattning, som nu är fallet, tagas i anspråk för upplysningars erhållande.

Då det sedermera gällt för utrikesministern själv att taga ställning till frågan, om man bör bibehålla den fristående speciella handelsavdelningen eller i stället förlägga en speciell handelsbyrå till den politiska och handelspolitiska avdelningen, erkänner han, att han med någon tvekan beslutit sig för att tillstyrka det senare alternativet. För de skäl, som utrikesministern anført till förmån för det förra, finnes ingen anledning att nu på nytt redogöra utan anhåller jag endast att i fullaste mått åberopa desamma.

Vida svagare synes mig utrikesministerns skäl bliva, då han skall redogöra för motiven för den motsatta ståndpunkten. Dessa skäl äro egentligen endast två. Det ena är det nära samband, som ofta äger rum emellan utrikespolitiken och kommersiella frågor. Udden av denna anmärkning synes dock uti icke ringa mån brytas av utrikesministerns eget omnämnande, att de olägenheter, som härav kunde uppkomma, i själva verket under hittills rådande gott samarbete mellan avdelningarna föga gjort sig gällande. Det är därför endast ur principiell och i framtiden måhända även ur praktisk synpunkt, som utrikesministern finner det önskvärt, att samtliga kommersiella ärenden handläggas å den politiska avdelningen. Mot detta synes dock kunna erinras, att med det goda samarbete, som, såvitt min visserligen något korta erfarenhet sträcker sig, äger rum emellan utrikesdepartementets olika avdel-

ningar, de av utrikesministern uttalade farhågorna förefalla något uppkonstruerade samt att därjämte departementschefen själv och kabinettssekreteraren icke lära underlåta att sammanhålla det hela, även om det handlägges på olika avdelningar.

Utrikesministerns andra skäl är besparingssynpunkten. Han erkänner emellertid själv, att i första hand torde den besparing, som kan vinnas, ej vara synnerligen betydande, och häri måste man onekligen giva honom rätt, men, och häri skulle väl komma det skäl, som skulle komma vågskålen att väga över, skulle man bibehålla den självständiga handelsavdelningen under en sakkunnig och energisk ledning och ett ökat anlitande från näringslivets sida kommer att äga rum, så skulle detta leda till ett utvecklande av handelsavdelningens verksamhet och därmed följande ökning av personal och kostnader. Denna argumentation kan väl dock knappast kallas bärande. Avdelningschefen är för sakkunnig och energisk och allmänheten kan befaras anlita avdelningen för mycket och därför bör avdelningschefen avlägsnas och hela avdelningen degraderas till en byrå. Det synes som i stället hela denna bevisföring borde föra till det motsatta resultatet att som avdelningschefen tydligen gör nytta och hans biträde ständigt anlitas så bör avdelningen bibehållas.

Det finnes emellertid ännu en synpunkt, som icke blivit av utrikesministern berörd, men som synes värd allt beaktande. Jag har nyligen påpekat den i ett anförande uti första kammaren. Det läser icke kunna förnekas att ifråga om statens behandling av handeln rörande frågor en överorganisation äger rum. Man har utrikesdepartementet, man har handelsdepartementet och man har kommerskollegium. Utan att för närvarande gå djupare in på spørsmålet huru denna olämpliga anordning bör undanröjas, synes det vara tillräckligt att i detta sammanhang endast erinra, att det kan väl icke vara lämpligt att nu vidtaga förändringar beträffande det ena verksamhetsfältet för att sedan taga upp frågan, huru man bör inrätta sig å de andra. Det rätta torde vara att taga upp frågan i hela dess vidd och därvid undersöka huru indragningarna rätteligen böra äga rum. Först då blir man i tillfälle att fullt bedöma situationen och handla därefter.

På grund av vad sålunda blivit anført får jag hemställa,

att riksdagen må, med avslag å Kungl. Maj:ts förslag om indragning av den speciella handelsavdelningen och inrättande i stället å den politiska och handelspolitiska avdelningen av en speciell handelsbyrå, i stället bibehålla anslaget för avlöande av en befattning å extra stat såsom avdelningschef å den speciella handelsavdelningen och för sådant ändamål anslå, utöver för budgetåret 1924—1925 av Kungl. Maj:t begärt belopp, ytterligare 3,000 kronor.

Stockholm den 1 april 1924.

Carl Hederstierna.